

skaber Fred ved at give uensartede Regler. Man fastslaar her, at for saa vidt en Mand paatager sig Tørvegravning eller Vejarbejde eller andet Arbejde som særligt Erhverv, saa maa der ikke arbejdes mere end 8 Timer, men hvordan vil man saa egentlig faa det til at rime sammen med, at det samtidigt siges, at den Tjenestekar, der staar i Tyendeforhold i et Landbrug, og som skal grave Tørv eller være ved Vejarbejde eller lignende, maa blive ved i saa mange Timer, som Husbonden kræver det, — og der kan jo her ikke være Tale om at fastsætte ens Tid. Herved vil der ikke blive skabt social Fred. Der vil tværtimod blive skabt noget af den Ufred, som jeg tror, det vil være ret praktisk at faa afværget. Det er ad den sociale Udviklings Vej, at man hidtil har forstaaet fra begge Sider at naa til at faa det meste Arbejde udført i den korteste Tid og under de bedste Forhold, og derved skabes bedst den sociale Fred. Men den naas ikke ved denne Lov, der fastsætter uensartede Regler. Det er kun dette, jeg har ønsket at bemærke til det ærede Medlem. Min Udtalelse om, at jeg tror, det er godt at skabe social Fred, staar jeg fuldt ud ved, men jeg tror absolut ikke, at den sociale Fred skabes ved det Lovforslag, der her foreligger.

Ordføreren for Forslagsstillerne (*Martin Olsen*): Den ærede Ordfører — ja, om Forladelse, jeg ved ikke, om han er Ordfører —, det ærede Medlem for Ringkøbing Amt (*Ovesen*) imødegik en Del af det, jeg havde sagt, paa en saadan Maade, syntes jeg, at man maatte faa det Indtryk, at han ikke havde hørt ganske efter, hvad jeg havde sagt. Det ærede Medlem sagde, at det, der bevirker, at Tinget ikke har saa stor Lyst til at beskæftige sig med Forslaget, er, at man ikke kan overskue Virkningerne. Dette mente det ærede Medlem var Tingets Hovedindvending mod Forslaget. For paa Forhaand at imødegaa en saadan Indvending, tillod jeg mig af forskellige Indtægtsoversigter at vise, at i den Tid, hvori Arbejdstiden er bleven forkortet fra 12 eller 11½ Timer til 10 Timer og derunder, er desuagtet Gennemsnitsindtægterne stadig stegne, Toldindtægterne paa visse Forbrugsartikler ere stegne, Nationalvelstanden er stegen i den Tid. Vil man have et yderligere Bevis for, at en Forkortelse af Arbejdstiden ikke har skadelige Følger, ved jeg ikke, hvad man ønsker. Naar man konstaterer, at Natio-

nalvelstanden er stegen, synes jeg, at der er præsteret Bevis nok.

Det ærede Medlem mente, at jeg var gaaet for langt tilbage, naar jeg havde talt om Hoveriet, thi det havde ikke noget med den foreliggende Sag at gøre. Som Eksempel betragtet har det overmaade meget med den foreliggende Sag at gøre. Jeg paaviste, at Herremændene lagde mere og mere gratis Arbejde paa Bønderne, forøgede Hovedagenes Antal mere og mere, saaledes at Bønderne ikke alene selv skulde arbejde, men tage deres Tjenestefolk med; først skulde de ikke have Mad med paa Gaarden, men efterhaanden blev det paalagt dem, at de selv skulde medbringe den o. s. v., der blev lagt Byrde efter Byrde paa Bønderne. Jeg sammenlignede dette Forhold med det her foreliggende Forhold og sagde: akkurat paa samme Maade er det gaaet i Forholdet mellem Kapital og Arbejde. Kapitalen har efterhaanden lagt mere og mere Arbejdstid paa Arbejderne og udbyttet dem mere og mere. Jeg mener, at de to Ting have overmaade meget med hinanden at gøre, naar man vil sammenligne Forholdene. Jeg sagde ikke, at Hoveriet direkte har med Arbejdstiden at gøre, men naar man sammenligner den Stilling, hvori Bønderne være under Hoveriet, og den Stilling, Arbejderne indtage over for Arbejdstiden, er der en Analogi, og den Opfattelse har jeg fremdeles. Jeg kan ikke se, man vil kunne benægte det.

Ligeledes mente det ærede Medlem, at det, jeg havde anført mod, hvad det ærede Medlem for Løvel (*Anders Nielsen*) sagde for et Par Aar siden, havde intet at sige, det var en Statistik, som ingen Ting beviste. Jeg forstaaer ikke, hvad det ærede Medlem mente. Jeg paaviste, at det ærede Medlem for Løvel havde Ret i, at Arbejdslønnen straks steg pr. Time, men Enhedsprisen for det enkelte Arbejde blev ikke større, men snarere mindre, og han havde ikke Ret i, at det betød forringet Afsætning og forøget Arbejdsløshed. Jeg paaviste ved forskellige Eksempler, en Alen Tøj, et Par Støvler og lignende, at Enhedsprisen er mindre, end den var, da det var Haandarbejde.

Men der kom i Slutningen af det ærede Medlems Foredrag lidt, der ligesom viste en Sol bag de mørke Skyer, idet han sagde, at paa disse Omraader havde man lovgivet med Hensyn til Børns og unge Menneskers Arbejde, og hvis det kunde tænkes, at der under Forslagets Behand-